

УДК: 373.5.015.31:172.15

Микола Зубалій,
Олександр Остапенко,
Микола Тимчик,
м. Київ

ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ЄДИНОБОРСТВА „ХОРТИНГ“

Постановка проблеми. Вивчення та аналіз літературних джерел [1–9] засвідчує, що український національний вид спорту „хортинг“, засновано заслуженим майстром спорту України Едуардом Єрмоменком на основі козацьких бойових мистецтв і єдиноборств. Ним же розроблено правила змагань, а також кваліфікаційну систему. Новий вид спортивної боротьби заснований у 2008 році на культурних, оздоровчих і бойових традиціях українського народу, як освітня складова на виконання Державної програми „Інформаційні та комунікаційні технології в освіті і науці“ та Державної цільової програми роботи з обдарованою молоддю на 2007–2010 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України № 1016 від 8 серпня 2007 року. Цей вид спортивної боротьби базується на принципах багаторічної, цілорічної, спеціально організованої підготовки дітей і молоді й спрямований на всебічний розвиток, морально-етичне та патріотичне виховання учнів. Він є визнаним видом спорту в нашій державі за наказом Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту № 3000 від 21 серпня 2009 року, виданому до Дня незалежності України. Робочі програми фізкультурно-оздоровчих занять із хортингу для дітей затверджені Рішенням експертної комісії з програмно-методичного забезпечення фізкультурно-оздоровчої і спортивної діяльності Національного університету фізичного виховання і спорту від 18 червня 2005 року. Всеукраїнські, регіональні та місцеві навчально-виховні заходи з хортингу спрямовані на реалізацію Указу Президента України № 244 від 20 березня 2008 року „Про додаткові заходи щодо підвищення якості освіти в Україні“.

Мета статті – розкрити історичні аспекти виникнення, становлення та розвитку національного виду спорту „хортинг“ в Україні.

Виклад узагальнених матеріалів дослідження. Назва виду спортивної боротьби „хортинг“ походить від назви місця для двобою козаків „хорт“ і відомого у світі острова Хортиця на Дніпрі, де була розташована Запорозька Січ. Вона активно діяла та відіграла прогресивну роль в історії українського народу. Тому ідея виникнення Хортингу, як комплексної системи самовдосконалення особистості, заснованої на фізичному, морально-етичному та духовному вихованні, пов'язана з відродженням давніх народних традицій, що передавалися з покоління в покоління [6, с. 7]. Система підготовки, виховання характеру, вдосконалення майстерності та надбання змагального духу українських козаків лягли в основу хортингу, як виду спорту, створеного в Україні. Він має регламентовані правила змагань, за якими, за бажанням, можуть змагатися учні загальноосвітніх навчальних закладів у різних вікових категоріях і вікових групах. Як вид оздоровчого та бойового мистецтва хортинг має поступово ускладнену програму підготовки молодої людини, поділену на кваліфікаційні рівні (ранки), де кожний ступінь відповідає певному рівню загальної та спеціальної фізичної підготовки. Обов'язковою умовою хортингу – є знання й виконання хортингістами елементів техніки самозахисту та інших необхідних складових із підготовки фізично розвиненої особистості. Важливе значення в програмі з хортингу відводиться виховним вимогам, які включають дотримання правил етикету, суворой дисципліни під час проведення тренувальних занять, технічних функціональних і вольових аспектів підготовки хортингістів. Підвищена дисципліна та етикет поведінки учня, вважає автор, – є системою впливу на формування характеру особистості, допомогою батькам дітей, які займаються в гуртках із хортингу в загальноосвітніх навчальних закладах, адже вони виховуються й розвиваються не тільки сильними, а й здатними захистити себе й близьких людей у небезпечних ситуаціях. Під час занять у гуртках в учнів, також, формуються здорові звички до самовдосконалення, розвиваються вміння гідно поводити себе в школі, сім'ї та за місцем проживання.

Велике значення в ставленні й розвитку українського виду спорту „хортинг“ мали навчально-тренувальні семінари, які організовувалися Українською федерацією хортингу. Перший семінар із участю 65 тренерів, інструкторів і спортсменів з 14 областей України

проводився в м. Київ 20 вересня 2008 року. Наступні навчально-тренувальні семінари були проведені в містах України: 25–27 вересня 2008 року в Дніпропетровську, 28 вересня – в Запоріжжі, 10–12 жовтня – в Донецьку, 18 жовтня – в Рівному, 27–28 жовтня – в Трускавці. Після проведення цих семінарів були організовані перші спортивні змагання, на яких апробувалися правила змагань із українського єдиноборства „хортинг“. Вони були проведені 1 листопада 2008 року на базі загальноосвітньої школи № 214 м. Києва. В змаганнях взяли участь понад 100 учасників. Після організації цих змагань продовжилося проведення навчально-тренувальних семінарів, які стали стабільнішими, організованішими та пліднішими. Так, 1 листопада 2008 року було проведено семінар у Броварах Київської області, а 17–18 січня 2009 року – в Лубнах Полтавської області. В цих семінарах узяла участь велика кількість молоді, яку цікавили форми й методи навчання, тренування та проведення змагань.

Серії навчально-тренувальних семінарів і перших змагань із хортингу сприяли організації та проведенню 1 березня 2009 року першого відкритого чемпіонату Автономної Республіки Крим у смт Кіровське, а через два дні (3–4 березня) – навчально-тренувального семінару в Судаку. Після цього відбулася офіційна реєстрація хортингу в Україні. 25 березня 2009 року Міністерство юстиції України видало свідоцтво № 3076 про реєстрацію Української федерації хортингу. Її президентом було призначено видатного українського спортсмена, випускника Дніпропетровського державного інституту фізичної культури Едуарда Єрьоменка. Після цього, 29 березня 2009 року в смт Пуша-Водиця Київської області, пройшов перший Всеукраїнський турнір із хортингу серед юнаків, кадетів і юніорів, у якому взяли участь 96 спортсменів із різних областей України. Головним же заходом із хортингу за два роки хортингістами відшліфувалася майстерність щодо проведення змагань різного рівня. Таким став перший Всеукраїнський турнір серед дорослих, який було проведено 10 травня 2009 року на спортивній базі загальноосвітньої школи № 104 Оболонського району м. Києва.

Важливою історичною подією в розвитку хортингу як виду спорту було рішення колегії Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України № 1/5.3.3 від 9 лютого 2010 року про внесення хортингу до переліку визнаних видів спорту в Україні. На підставі рішення колегії Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України „Про внесення змін до переліку видів спорту, що визнані в Україні“, наказом № 306 від 9 лютого 2010 року хортинг було внесено за № 71 до переліку видів спорту, що визнані в Україні. Даний наказ було зареєстровано Міністерством юстиції України за № 186/17481 від 25 лютого 2010 року. Це свідчить про те, що хортинг було визнано в Україні, як самостійний вид спорту. Отримавши державну підтримку, хортинг за короткий час набув масовості й великої популярності серед дітей, молоді та дорослих. Тобто, хортинг став національним видом спорту української держави.

Не залишився без уваги хортинг і серед спортсменів зарубіжних країн. Ним зацікавилися закордонні тренери та спеціалісти єдиноборств. Їх було включено до складу організації, яка провела перші міжнародні змагання з хортингу в Києві. Цей міжнародний турнір було присвячено Дню Перемоги та проведено в Києві 9 травня 2010 року. В змаганнях узяли участь дві команди з Росії (з Рязанської області та Республіки Чувашія), одна команда з Туркменістану й багато команд із різних областей України. Це дало підставу для заснування осередків МФХ за кордоном. 31 січня 2011 року Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України затвердило навчальну програму та дало дозвіл на відкриття відділень хортингу в дитячо-юнацьких спортивних школах і спеціалізованих дитячо-юнацьких школах олімпійського резерву. Для дитячо-юнацьких спортивних шкіл президентом УФХ була розроблена навчальна програма з хортингу з урахуванням вікових особливостей учнів. Це дало можливість вивчати хортинг як універсальну систему змішаного єдиноборства, яке втілило в собі найбільш ефективні прийоми спортивних і прикладних єдиноборств й бойових мистецтв.

Вивчення практики показує [1–6], що перший офіційний чемпіонат України серед чоловіків і жінок відбувся 26–27 березня 2011 року у м. Бровари Київської області. Змагання проводилися на спортивній базі Економіко-технологічного університету з участю понад 120 учасників із 16 областей України. За підсумками проведених змагань переможцям уперше були присвоєні спортивні звання „Майстер спорту України“. Першим майстром спорту України з хортингу став студент Національного університету фізичного виховання і спорту – Олександр Милов (тренер Володимир Шевчук). Другий чемпіонат України серед

чоловіків і жінок відбувся у Київському палаці спорту 22–23 березня 2012 року. В ньому взяли участь збірні команди з 18 областей України в складі 157 спортсменів. У 2012 році було успішно проведено відкритий Кубок України з хортингу в м. Дніпродзержинську, в якому взяли участь понад 30 команд України та Росії. У змаганнях виступали 172 хортингісти з 22 областей України та збірна команда з хортингу Російської Федерації. Третій чемпіонат України з хортингу УФХ провела в Київському палаці спорту 22–23 березня 2013 року. В змаганнях узяли участь збірні команди з 21 області України. 7–8 грудня 2013 року Кубок України з хортингу було проведено у Львові в спортивному комплексі „Грація“. Організаторами змагань були Міністерство молоді та спорту України, Львівська обласна федерація хортингу, Управління молоді та спорту ЛОДА.

Перший чемпіонат світу з хортингу відбувся 24–27 вересня 2015 року в м. Кендзежин-Козле в Республіці Польща. В змаганнях узяли участь 165 хортингістів із 11 країн світу: України, Польщі, Німеччини, Росії, Білорусі, Узбекистану, Чехії, Грузії, Угорщини, Словаччини, Вірменії. Поєдинки проводилися за розділами змагань: „Двобій“, „Форма“, „Показовий виступ“. Головним суддею змагань був Віталій Плеханов. У командному заліку 1 місце зайняли хортингісти з України, 2 місце – Узбекистану, 3 місце – Словаччини. Кращим спортсменом змагань визнано чемпіона світу у ваговій категорії до 90 кг Ярослава Амосова (Україна, м. Ірпінь). Приз організаторів змагань від Президента м. Кендзежин-Козле отримав Томаш Прус (Польща). Приз „За волю до перемоги“ отримав Міхаел Покривчак (Словаччина, м. Братислава). Кращим тренером Першого чемпіонату світу визнано Дениса Іваницького (Україна, м. Дрогобич). Приз „Краща техніка“ вручено чемпіону світу в розділі „Форма“ в особистому заліку Володимирі Шевчуку (Україна, м. Бровари).

Другий чемпіонат світу з хортингу серед молодших юнаків і дівчат, старших юнаків і дівчат, кадетів і кадеток, юніорів і юніорок, чоловіків і жінок проводився з 17 по 20 листопада 2016 року в м. Трускавець Львівської області (вул. Карпатська, 2, ТзОВ „ГКК“ Карпати). У змаганнях узяли участь 480 хортингістів із 14 країн світу: України, Польщі, Сполучених Штатів Америки, Марокко, Росії, Білорусії, Узбекистану, Азербайджану, Грузії, Угорщини, Молдови, Словаччини, Вірменії, Румунії. Поєдинки проходили на базі Трускавецького санаторію „Карпати“ за розділами змагань: „Двобій“, „Сутичка“, „Форма“, „Показовий виступ“. Головним суддею змагань був президент Всесвітньої федерації хортингу Едуард Єрьоменко. Головою організаційного комітету змагань був віце-президент Всесвітньої федерації хортингу Віталій Плеханов. У командному заліку 1 місце зайняли хортингісти України, 2 місце – Білорусії, 3 місце – Молдови.

Велике значення для розвитку хортингу серед учнів мало введення хортингу в якості варіативної частини до навчальних програм із фізичної культури для 5–9 і 10–11 класів загальноосвітніх навчальних закладів. Ці навчальні програми з грифом „рекомендовано“ офіційно введено Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України (листи-розпорядження за № 1/11–8601 і № 1/11–8604 від 15 вересня 2011 року). Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України також рекомендувало відкрити відділення хортингу у вищих навчальних закладах I–IV рівнів акредитації та запровадити спеціалізацію з національного виду спорту „Хортинг“ у вищих навчальних закладах (лист-розпорядження за № 1/11–10420 від 9 листопада 2011 року). У наступному році Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України прийняло рішення про введення хортингу в позашкільні навчальні заклади, а також видало лист-розпорядження за № 1/11–19310 від 14 грудня 2012 року про схвалення навчальної програми з хортингу для позашкільних навчальних закладів та надання грифа „Рекомендовано Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України“. Це свідчить про те, що за короткий час хортинг було впроваджено в багатьох позашкільних навчальних закладах. У даний час спортивні клуби з хортингу працюють в усіх областях України, Автономній Республіці Крим, Києві та Севастополі. Цей вид спорту має свої відмітні атрибути, емблеми виду спорту, прапор, гімн і марш хортингу. Відомі художники створили картини на тематику хортингу, а видатні українські поети та музиканти склали вірші й написали багато пісень про новий вид спорту в Україні.

Велику популярність отримав хортинг і за кордоном. Розвиває його у зарубіжних країнах Міжнародна федерація хортингу (World Horting Federation), яка заснована в Україні 2009 році засновником хортингу, майстром спорту України міжнародного класу Едуардом

Єрмоменком. Міжнародна федерація хортингу створена як міжнародна громадська організація фізкультурно-спортивного спрямування, що культивує й розвиває хортинг у світовій класифікації змішаних спортивних єдиноборств. Основною метою федерації є реалізація комплексної програми популяризації хортингу як самостійного виду спорту на міжнародній арені в зарубіжних країнах. У Міжнародних правилах хортингу є декілька різнопланових розділів спортивних змагань. Основним серед них вважається двораундовий комплекс спортивного двобою. Він охоплює весь природний арсенал прийомів самозахисту спортсмена, які включені в спортивну змагальну програму.

Новий український вид спорту „хортинг“ визнається державними органами, як спортивне єдиноборство, в результаті узагальнення багаторічного національного й міжнародного досвіду та творчих підходів до занять тренерів, учених, спортсменів. Із упровадженням хортингу в країнах світу, його техніка значно збагатилася, бо до неї були включені найбільш ефективні й раціональні прийоми, що сприяють кращим досягненням у спортивному єдиноборстві. Тому хортинг є у світовому спортивному співтоваристві новим напрямом комплексного змішаного єдиноборства (ММА Horting). Проте, два його різнопланові раунди двобою суттєво відрізняють український вид спорту від зарубіжних єдиноборств завдяки розробленим Міжнародним правилам змагань, які в світовій спортивній практиці до цього часу не застосовувалися. Цей спортивний винахід дозволяє залучати тепер до спортивних змагань із українського хортингу вітчизняних і зарубіжних спортсменів різних видів спортивних єдиноборств, що сприяє масовій участі на змаганнях.

Вивчення офіційних документів засвідчує, що МГО „МФХ“ зареєстрована в Україні Міністерством юстиції України 6 серпня 2009 року (свідоцтво № 3162) за поданням 7 країн: України, Росії, Куби, Греції, Литви, Грузії та Туркменістану. Членами МФХ на початку 2014 року були представники 26 країн: України, Російської Федерації, Греції, Грузії, Куби, Туркменістану, Литви, Сполучених Штатів Америки, Китайської Народної Республіки, Федеративної Республіки Німеччини, Великобританії, Франції, Словацької Республіки, Угорщини, Бангладеш, Азербайджану, Алжиру, Тунісу, Узбекистану, Молдови. Офіційно зареєстрованими Міністерствами юстиції інших держав є національні спортивні федерації хортингу в Україні, Росії, Латвії, Словаччині та Вірменії. У зв'язку з великою популярністю українського єдиноборства за кордоном постійно зростає й діяльність МФХ щодо реєстрації в даних країнах національних спортивних федерацій хортингу.

Практика засвідчує, що найбільш динамічно розвивається хортинг в Україні, Росії, Словаччині, Великобританії, Румунії, Франції, Німеччині, Ірані, Вірменії та Азербайджані. Він набуває розвитку завдяки проведенню міжнародних навчально-тренувальних семінарів, програм, у яких містяться питання організації та проведення тренувального процесу, підвищення рівнів підготовленості спортсменів, організації міжнародних змагань, суддівської практики та ін. У календарних планах Міжнародної федерації хортингу раз на два або три роки плануються офіційні міжнародні змагання серед дорослих, юнаків, юніорів, учнівської молоді. Це, насамперед, чемпіонати та кубки світу, чемпіонати та кубки Європи, відкриті міжнародні турніри тощо. Планування всеукраїнських і міжнародних заходів здійснюється в тісному співробітництві з Міністерством молоді та спорту України.

Висновки. Таким чином, вивчення та наліз історії становлення й розвитку козацьких єдиноборств засвідчують, що серед них найпопулярнішим є хортинг, який сьогодні визнано в Україні національним видом спорту. Він є також одним із найпопулярніших і наймасовіших видів бойових мистецтв. У даний період хортингом займаються провідні фахівці спорту з різних міст і областей України, переважна більшість із яких має вищу спеціальну освіту і є спеціалістами та магістрами з фізичного виховання. Український вид спорту „хортинг“ також включено до Єдиної спортивної класифікації України. За результатами проведення офіційних спортивних змагань із хортингу державними органами з фізичної культури та спорту понад 60 спеціалістам Української федерації хортингу присвоєно кваліфікація „Тренер вищої категорії“, понад 40 суддям присвоєно звання „Суддя національної категорії“, а понад 100 спортсменам із різних областей України присвоєно почесне спортивне звання „Майстер спорту України“. Їхня активна робота сприяє охопленню заняттями хортингом і оздоровчою діяльністю різні верстви населення України від маленьких дітей до людей похилого віку. Популяризуючи фізичну

культуру і спорт серед молоді, залучаючи дітей та юнацтво до здорового способу життя, вони попереджають шкідливі звички, сприяють вихованню особистості в дусі добропорядності, патріотизму та любові до своєї Батьківщини. Беззаперечним є й те, що основним стрижнем розвитку в Україні хортингу являються багатовікові традиції, що передавалися з роду в рід, від покоління до покоління, від часів сарматів до Київської Русі й до запорозьких козаків. У даний період хортинг в Україні є важливою складовою загальнодержавної системи фізичної культури і спорту, військово-патріотичного й духовного виховання молоді, відродження та розвитку українських бойових традицій. Заняття хортингом сприяють зміцненню здоров'я, розвитку фізичних, морально-вольових якостей та інтелектуальних здібностей молоді шляхом залучення її до регулярних тренувань, участі в спортивних змаганнях, навчально-тренувальних семінарах й інших фізкультурно-оздоровчих заходах.

Перспективи подальших розвідок вбачаємо у дослідженні історії організації та проведенні спортивних змагань із хортингу на першість України в наступні роки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Військово-патріотичне виховання учнів у позакласній роботі: посібник / [уклад. М. Зубалій, В. Івашковський, О. Остапенко, М. Тимчик, Б. Шаповалов, З. Діхтяренко, І. Білоцерківець]. – Київ: ПАЛИВОДА А. В., 2016. – 232 с.; табл., рис.
2. Єрмоєнко Е. А. Міжнародна спортивна програма хортингу / Е. А. Єрмоєнко. – К.: Паливода А. В., 2009. – 24 с.
3. Єрмоєнко Е. А. Принципи виконання й методика вивчення базових технічних елементів хортингу: метод. посіб. / Е. А. Єрмоєнко. – К.: Паливода А. В. – 2009. – 87 с.
4. Єрмоєнко Е. А. Тренування в хортингу: навч.-метод. посіб. / Е. А. Єрмоєнко. – К.: Паливода А. В. – 2009. – 227 с.
5. Єрмоєнко Е. А. Хортинг. Навчальна програма для дитячо-юнацьких спортивних шкіл / Е. А. Єрмоєнко. – К.: Паливода А. В., 2010. – 108 с.
6. Єрмоєнко Е. А. Хортинг – національний вид спорту України: метод. посіб. / Е. А. Єрмоєнко. – К.: Паливода А. В., 2014. – 1064 с.
7. Зубалій М. Становлення та розвиток національного єдиноборства хортинг / М. Зубалій // Матеріали науково-практичного семінару, присвяченого Першому чемпіонату України з поліцейського хортингу / [ред. рада: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К.: Паливода А. В., 2015. – С. 16–21.
8. Івашковський В. В. Історичні витоки національного бойового мистецтва „Хортинг“ / В. В. Івашковський // Фізичне виховання в рідній школі. – 2015. – № 4. – С. 31–38.
9. Тимчик М. Філософсько-педагогічний аналіз патріотичного виховання учнів як духовно-теоретична основа хортингу / М. Тимчик // Теорія і методика хортингу: зб. наук. праць / [ред. рада: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К.: Паливода А. В., 2014. – Вип. 2. – С. 76–83.

REFERENCES

1. Zubalii, M., Ivashkovskiy, V., Ostapenko, O., Tymchuk, M., Shapovalov, B., Dikhtiarenko, Z., & Bilotserkivets, I. (2016). *Viiskovo-patriotychne vykhovannia uchniv u pozaklasnii roboti* [Military-patriotic education of students in out-of-class activities]. Kyiv: Palyvoda.
2. Yeromenko, E. A. (2009). *Mizhnarodna sportivna programma khortynghu* [The international sports program of horting]. Kyiv: Palyvoda A. V.
3. Yeromenko, E. A. (2009). *Pryntsypy vykonannia y metodyka vyvchennia bazovykh tekhnichnykh elementiv khortynhu* [Principles of implementation and methodology of teaching the basic technical elements of horting]. Kyiv: Palyvoda A. V.
4. Yeromenko, E. A. (2009). *Trenuvannia z khortynhu* [Training in Horting]. Kyiv: Palyvoda A. V.
5. Yeromenko, E. A. (2010). *Khortynh. Navchalna prohrama dlia dytiacho yunatskykh sportyvnykh shkil* [Horting. The curriculum for youth sports schools]. Kyiv: Palyvoda A. V.
6. Yeremenko, E. (2014). *Khortynh – natsionalnyi vyd sportu Ukrainy* [Horting – national sport of Ukraine]. Kyiv: Palyvoda A. V.
7. Zubalii, M. (2015). *Stanovlennia ta rozvytok natsionalnoho yedynoborstva khortynh* [Formation and development of national martial arts horting]. *Materialy naukovo-praktychnoho seminaru, prysviachenoho Pershomu chempionatu Ukrainy z politseiskoho khortynhu* [Materials of

the scientific-practical seminar devoted to the First Ukrainian Championship of Police Horting] (pp. 16–21). Kyiv: Palyvoda A. V.

8. Ivashkovskiy, V. V. (2015). *Istorychni vytyky natsionalnoho boiovoho mystetsva „Khortynh“* [Historical origins of the national martial arts „Horting“]. *Fizychnе vykhovannia v ridnii shkoli* [Physical education in native school], 4, 31–38.
9. Tymchyk, M. (2014). *Filosovsko-pedahohichnyi analiz patriotychnoho vykhovannia uchniv yak dukhovno-teoretychna osnova khortynhu* [Philosophical and pedagogical analysis of patriotic education of students as the spiritual and theoretical basis of horting]. In Bekh, I. D. al. (Eds.). *Teoriia i metodyka hortynhu: Issue 2* (pp. 76–83). Kyiv: Palyvoda A. V.

Микола Зубалій, Олександр Остапенко, Микола Тимчик.

Історичні аспекти розвитку єдиноборства „хортинг“.

У статті розкрито історичні аспекти виникнення, становлення та розвитку національного виду спорту „хортинг“ в Україні. Автори вказують, що назва спортивного єдиноборства „хортинг“ походить від назви місця проведення прадавніх козацьких двобоїв – кола козаків „хорт“ і на честь відомого в світі острова Хортиця на Дніпрі. Цей вид спортивної боротьби базується на принципах багаторічної спеціально організованої підготовки дітей та молоді й спрямований на всебічний розвиток, морально-етичне та патріотичне виховання учнів. У даний період хортингом займаються діти, учні й дорослі в Україні, в багатьох країнах Європи та світу. Це свідчить про те, що український національний вид спорту „хортинг“ став популярним не лише в Україні, а й у різних країнах світу.

Ключові слова: історія, спорт, хортинг, семінари, змагання, Хортиця, програма, єдиноборство, федерація, турнір, майстер спорту, український вид спорту.

Mykola Zubalii, Oleksandr Ostapenko.

Institute of Problems on Education of the National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine (Berlynskoho Str. 9, Kyiv, Ukraine).

Mykola Tymchyk.

The Drahomanov National Pedagogical University (Pyrohova Str. 9, Kyiv, Ukraine).

Historical aspects of the development of martial arts martial art named „khorting“.

In the article, historical aspects of establishing and development of national kind of sport „horting“ in Ukraine are revealed. The author points out that the name comes from the arts horting in honor of the island on the Dnieper River Khortytsia. This sport combat is based on the principles of long-term specially organized training of children and youth and directed at all-round development, moral-ethic and patriotic education of students. At present, horting engages children, students and adults in Ukraine and in many countries of Europe and the world. This means that the Ukrainian national horting has become popular not only in Ukraine but also in different countries of the world.

Key words: history, sport, horting, seminars, competition, Khortytsia, program, martial art federation, tournament, master of sports, Ukrainian sport.

Николай Зубалий, Александр Остапенко, Николай Тымчик.

Исторические аспекты развития единоборства „хортинг“.

В статье раскрыты исторические аспекты возникновения, становления и развития национального вида спорта „хортинг“ в Украине. Авторы указывают, что название спортивного единоборства „хортинг“ походит от названия места проведения древних казаческих двоеборий – круга казаков „хорт“ и на честь известного в мире острова Хортица на Днепре. Этот вид спортивной борьбы базируется на принципах многолетней специально организованной подготовки детей и молодежи, направленный на всестороннее развитие, морально-этическое и патриотическое воспитание учащихся. В данный период хортингом занимаются дети, учащиеся и взрослые в Украине, во многих странах Европы и мира. Это свидетельствует о том, что украинский национальный вид спорта „хортинг“ стал популярным не только в Украине, но и в разных странах мира.

Ключевые слова: история, спорт, хортинг, семинары, соревнования, Хортица, программа, единоборство, федерация, турнир, мастер спорта, украинский вид спорта.